

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНБАСЬКА ДЕРЖАВНА МАШИНОБУДІВНА АКАДЕМІЯ**

ФІЛОНЕНКО Тетяна Олексіївна

УДК 614.2:330.3

**АНАЛІЗ РОЗВИТКУ МЕДИЧНИХ УСТАНОВ В УКРАЇНІ І ЙОГО
ВПЛИВ НА ЕКОНОМІКУ КРАЇНИ**

спеціальність 051 Економіка

освітньо-професійна програма
«Економіка та управління підприємством»

АВТОРЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи магістра

Краматорськ – Тернопіль – 2024

Кваліфікаційною роботою магістра є рукопис.

Роботу виконано на кафедрі економіки підприємства Донбаської державної машинобудівної академії Міністерства освіти і науки України (м. Краматорськ – Тернопіль).

Науковий керівник – кандидат економічних наук, доцент,
Тетяна ГІТІС,
Донбаська державна машинобудівна академія
Міністерства освіти і науки України
(м. Краматорськ – Тернопіль), доцент кафедри
економіки підприємства.

Рецензент:

канд. екон. наук, доцент, доцент каф. обліку, оподаткування та економічної безпеки **Олена ДУБИНСЬКА**, Донбаська державна машинобудівна академія (м. Краматорськ – Тернопіль).

Захист роботи відбудеться *26 грудня 2024 року о 10-00* на засіданні екзаменаційної комісії з атестації в дистанційному режимі з використанням сервісу Google Meet

Секретар екзаменаційної комісії з атестації
кандидат технічних наук, доцент

Сергій КАСЬЯНЮК

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність роботи. Збереження, охорона та зміцнення здоров'я та благополуччя громадян — один із ключових обов'язків та пріоритетів Уряду України. Здоров'я населення дуже важливе для того, щоб люди могли прожити життя якісно та повністю реалізувати свій потенціал. Вирішення проблем здоров'я населення не є обов'язком лише сектора охорони здоров'я, а потребує консолідації зусиль суспільства та лідерства уряду на національному, обласному та місцевому рівні.

Нещодавні зміни в системі охорони здоров'я України, спрямовані на покращення якості та доступності медичних послуг, постійно актуалізують дослідження в цієї сфері. Оцінка цих реформ з точки зору їх впливу на розвиток людського капіталу є важливою для подальшого планування управлінських стратегій. Здоров'я населення безпосередньо впливає на його продуктивність та економічний потенціал країни. Розкриття значення якості та доступності медичних послуг в контексті розвитку людського капіталу є складовою частиною проблеми управління в сфері охорони здоров'я. Розкриття значення якості та доступності медичних послуг в контексті розвитку людського капіталу є складовою частиною проблеми управління в сфері охорони здоров'я. Важливо врахувати, що забезпечення належного рівня здоров'я населення вимагає не лише медичних, але й широких соціальних інвестицій. Сучасні виклики, такі як військова агресія з боку РФ, з якою стикнулася Україна, старіння населення, зростаюча поширеність хронічних захворювань та необхідність інтеграції новітніх технологій у медичну практику, потребують комплексного та продуманого підходу в управлінні.

Мета і завдання дослідження. *Метою кваліфікаційної роботи магістра є узагальнення теоретико-методичних засад та розробка практичних рекомендацій щодо підвищення ефективності діяльності медичних установ та системи охорони здоров'я в Україні.*

Досягнення поставленої мети передбачає виконання таких завдань:

1. Визначити основні проблеми функціонування медичних закладів для усього населення та доступу для отримання лікування у цих медичних закладах.
 2. Забезпечити медичними послугами на рівні фінансових можливостей населення, аналіз програми «доступні ліки».
 3. Проаналізувати принципи діяльності медичних закладів, для виявлення наявних проблем.
 4. Обґрунтувати зміст, структуру, стратегії розвитку в управлінні системи охорони здоров'я України.
 5. Виявити фінансові і економічні ризики для визначення основних напрямків розвитку системи закладів охорони здоров'я.
 6. Визначити і запропонувати шляхи покращення роботи медичних установ.
- Об'єкт дослідження* – механізм функціонування медичних установ та системи охорони здоров'я в Україні.

Предмет дослідження – теоретико-методичні положення та практичні рекомендації щодо підвищення ефективності діяльності медичних установ та системи охорони здоров'я в Україні.

Методи дослідження. Для вирішення поставлених завдань використовувалися наступні методи: теоретичного узагальнення (для систематизації понять «медична установа» та «медичні заклади», класифікації та види ризиків, з якими можуть зіштовхнутися медичні установи); економіко-статистичний (для аналізу загального стану системи охорони здоров'я в Україні, загальна кількість медичних закладів і кваліфікованих фахівців в медичній галузі України, особливостях управління структурою медичної сфери); табличний та графічний (для наочного відображення результатів дослідження у таблицях, графіках, діаграмах, схемах); абстрактно-логічний (при формуванні висновків).

Інформаційну базу роботи забезпечують: підручники, навчальні посібники, праці вітчизняних та зарубіжних вчених присвячені дослідженню оцінки функціонування служби зайнятості, статистичні матеріали Державної служби статистики та статистичні дані системи МОЗ України; дані Казначейської служби України; ресурси мережі Інтернет, а також результати власних досліджень автора.

Наукова новизна одержаних результатів у поглибленні існуючих теоретико-методичних засад функціонування медичних установ в Україні та розробка рекомендації щодо підвищенні ефективності її діяльності.

Основні положення, які відображають новизну дослідження, полягають у наступному:

удосконалено:

методичний підхід щодо стратегічного управління розвитком медичної установи в Україні;

набуло подальшого розвитку:

теоретичні підходи до розуміння сутності та специфіки діяльності закладів медичної допомоги;

обґрунтування пріоритетних напрямів діяльності медичної установи в Україні.

Особистий внесок здобувача. Кваліфікаційна магістерська робота, являє собою самостійно виконану працю, в якій наведено авторські положення, висновки і рекомендації щодо підвищення ефективності діяльності медичних установ у загальній системі охорони здоров'я України.

Обсяг і структура роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається із вступу, трьох розділів, висновків, переліку літературних джерел і додатків. Загальний обсяг роботи становить 88 сторінок. Звіт містить 6 таблиць та 13 рисунків, перелік літературних джерел (36 бібліографічних джерела), 5 додатків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

В першому розділі «Сутність і економічне значення закладів медичної допомоги» визначено зміст понять «медична установа», види лікувально-профілактичних закладів, наведено принципи, яким має слідувати система

охорони здоров'я, розглянуто економічне значення медичних установ, встановлено значимість медичної галузі, проаналізовано пріоритетні забезпечення максимальної відкритості та прозорості власної діяльності; формування стратегій соціальної відповідальності з урахуванням інтересів усіх сторін механізму та наявного ресурсного забезпечення щодо її реалізації з комплексною оцінкою можливих ризиків.

Бачення системи охорони здоров'я після проведення реформи: ефективна і доступна система охорони здоров'я, що відповідає потребам населення України. Підвищення рівня і якості життя населення на основі розширення доступності, підвищення якості та безпеки медичної допомоги, продуктивної зайнятості персоналу, що працює у галузі охорони здоров'я, а також підвищення їх рівня соціального забезпечення, розвитку і оптимізації системи соціальної підтримки.

Основними принципами охорони здоров'я в Україні є:

- визнання охорони здоров'я пріоритетним напрямом діяльності суспільства і держави, одним з головних чинників виживання та розвитку народу України;
- дотримання прав і свобод людини і громадянина в галузі охорони здоров'я та забезпечення пов'язаних з ними державних гарантій;
- гуманістична спрямованість, забезпечення пріоритету загальнолюдських цінностей над класовими, національними, груповими або індивідуальними інтересами, підвищений медико-соціальний захист найбільш вразливих верств населення;
- відповідність завданням і рівню соціально-економічного та культурного розвитку суспільства, наукова обґрунтованість, матеріально-технічна і фінансова забезпеченість;
- орієнтація на сучасні стандарти здоров'я та медичної допомоги, поєднання вітчизняних традицій і досягнень із світовим досвідом в галузі охорони здоров'я;
- попереджувально-профілактичний характер, комплексний соціальний, екологічний та медичний підхід до охорони здоров'я;
- багатоукладність економіки охорони здоров'я і багатоканальність її фінансування, поєднання державних гарантій з демонополізацією та заохоченням підприємництва і конкуренції;
- децентралізація державного управління, розвиток самоврядування закладів та самостійності працівників охорони здоров'я на правовій і договірній основі.

Економічне значення медичних установ в державі полягає в тому, що вони виробляють взаємовигідні товари - медичні послуги. Ці послуги є важливою складовою соціальної інфраструктури та допомагають підтримувати високий рівень життя населення.

Для визначення економічної ефективності медичних установ проводиться аналіз, який полягає в зіставленні витрат і отриманого ефекту. Вона включає в себе оцінку використання основних фондів, ефективності роботи медичного фонду і медичного обладнання, а також оцінку фінансових витрат і використання медичного та іншого персоналу. Саме тому визначаються стратегії розвитку медичних установ залежить якість послуг, що надаються населенню, і рівень медицини в країні в цілому. Таким чином, економічне значення медичних

установ пов'язане з пошуком шляхів і методів раціонального використання ресурсів для забезпечення здоров'я населення і розвитком вторинного виробництва.

У сьогоднішній період реформ у вітчизняній охороні здоров'я, центральними проблемами, як і раніше, залишаються недостатнє фінансування та ресурсне забезпечення, невідповідність структури і потужності лікувально-профілактичних установ економічним можливостям регіонів

Важливо зазначити, що сфера охорони здоров'я має економічні ризики, тому розглядаючи підприємницьку діяльність в медичній сфері, ризик можна оцінювати як недоотримання прибутку від надання послуг населенню на ринку і ризик невідповідності якості медичної послуги.

Для уникнення ризиків і прискорення процесу надання послуг та охоплення більшої кількості пацієнтів, медичному закладу доцільно: здійснювати чітке нормування часу; аналізувати й нормувати роботу основних засобів, розробляти стратегію розвитку закладу відповідно до декількох сценаріїв, прораховувати «допустимі ризики» й кроки уникнення стану нестабільності закладу тощо. Якість послуги можна контролювати за допомогою системи відгуків пацієнтів, карти одужання та статистики повного відновлення пацієнтів за певний період, можливим є залучення фахівців з високим рівнем кваліфікації, навчання та розвиток медичного персоналу; зворотній зв'язок з пацієнтами, оцінювання ступеню лояльності пацієнта до закладу; спрощення етапів процесу надання послуг.

В другому розділі «Аналіз поточного стану системи охорони здоров'я України» проаналізовано загальний стан системи охорони здоров'я в Україні, кількість закладів медичної допомоги та їх видатки на фінансування таких, ефективність роботи системи охорони здоров'я України, переваги і недоліки системи «доступні ліки», суть і види фінансування медичних закладів, проблеми, що гальмують розвиток і доступність лікування хворих.

Охорона здоров'я в Україні має ґрунтуватися на найкращих міжнародних знаннях, принципах рівноправного залучення і співпраці між державою та суспільством, а також на розвитку і впровадженні наукових підходів та інформаційних технологій.

Нинішня ситуація, пов'язана з пандемією COVID-19, триваючою воєнною агресією Російської Федерації в Україні, а також потенційними загрозами, пов'язаними з іншими ризиками, такими як нові інфекційні захворювання з високим пандемічним потенціалом, ризики, пов'язані зі стихійними лихами, змінами клімату, міграцією, хімічними або радіо-ядерними інцидентами, потребують посилення спроможностей системи громадського здоров'я щодо готовності до надзвичайних ситуацій, управління ризиками з метою захисту здоров'я населення, протидії поширенню загроз за межі території держави.

Аналіз системи охорони здоров'я України дозволив зробити наступні висновки за період з 2010-2022 роки:

1. Кількість лікарняних закладів скоротилась вдвічі і станом на 2017 рік налічує 1,7 тис. одиниць, також ситуація є за кількістю лікарняних ліжок, що знизилась з 466 тис. 2000 року до 309 тис. одиниць на кінець 2017 року.

2. Скорочення облікової кількості лікарів в порівнянні з 2018 роком більш ніж вдвічі (станом на 2023 рік - 133 237 осіб).. Таким чином, за даними 2023 року лікарів вищої категорії стало менше у 2,9 разів (в порівнянні з 2018р.), лікарів І категорії у 2,3 рази, II категорії - у 2,9 разів. У 2022 році кількість медиків в Україні скоротилась на 14%, що може вказувати на масштаби міграції медиків за кордон.

3. Війна призвела до значного скорочення податкових надходжень і різкого зростання видатків, що різко збільшило дефіцит загального державного бюджету та рівень державного боргу (2022 р. податкові надходження до державного бюджету скоротилися на 23,1 % в реальному часі).

4. Значно розширилася кількість захворювань, які покриває програма «Доступні ліки», з моменту запровадження програми «Доступні ліки» її бюджет зріс у чотири рази, причому у 2023 р. на лікарські засоби для лікування цукрового діабету І типу припало близько половини загального бюджету.

5. Економічні наслідки війни різко знизили доступність внутрішніх ресурсів для охорони здоров'я, навіть попри значне зростання державних видатків – як результат, дефіцит загального державного бюджету збільшився з 4 % у 2021 р. до 15,7 % ВВП у 2022 р., або приблизно до 24 % від загальних державних видатків.

Отже, Україна потребує загального стратегічного підходу для послідовної побудови та впровадження доказової клінічної практики. Міністерство охорони здоров'я намагається чіткіше визначити пріоритети в медичній допомозі, детальніше формулюючи деякі пакети послуг і розширюючи перелік послуг, які не входять до пакетів. Бажаним підходом є скорочення нерезультативної та економічно неефективної медичної допомоги шляхом зміни клінічної практики на більш економічно ефективні моделі надання допомоги.

В третьому розділі «Удосконалення роботи медичних установ у державному механізмі» наведено шляхи удосконалення медичної галузі України, проаналізовані дослідження науковців; визначено подальші кроки щодо покращення ефективності медичних закладів, запропоновано методичний підхід до комплексного оцінюванні рівня, який дозволяє ідентифікувати рівень розвитку та виявляти основні тенденції щодо його змінення.

Для прозорості визначення наслідків виникнення проблем та пріоритетних завдань, що можуть покращити діяльності медичної галузі та збільшити кількість лікувальних закладів, як прогнозованих показників ефективності системи охорони здоров'я, побудовано графічні моделі «дерева проблем» і «дерева цілей».

Побудова дерева проблем має наступні переваги:

- дає можливість наочно побачити співвідношення і взаємозв'язок різних типів проблематики;
- дозволяє представити значний обсяг інформації про проблематику менеджменту в компактній формі;
- допомагає виділити центральну - кореневу - проблему менеджменту і побачити її вплив на різні типи проблематики;

– справляється з завданнями виявлення та ранжування наявних в організації проблем, а також із завданнями класифікації, тобто розподілу проблем по відомим типам проблематики.

На підставі усього матеріалу з побудови і аналізу статистичних показників пропоную розглянути нижче складену схему дерева проблем стосовно стратегічного розвитку і управління медичними закладами (рис.1).

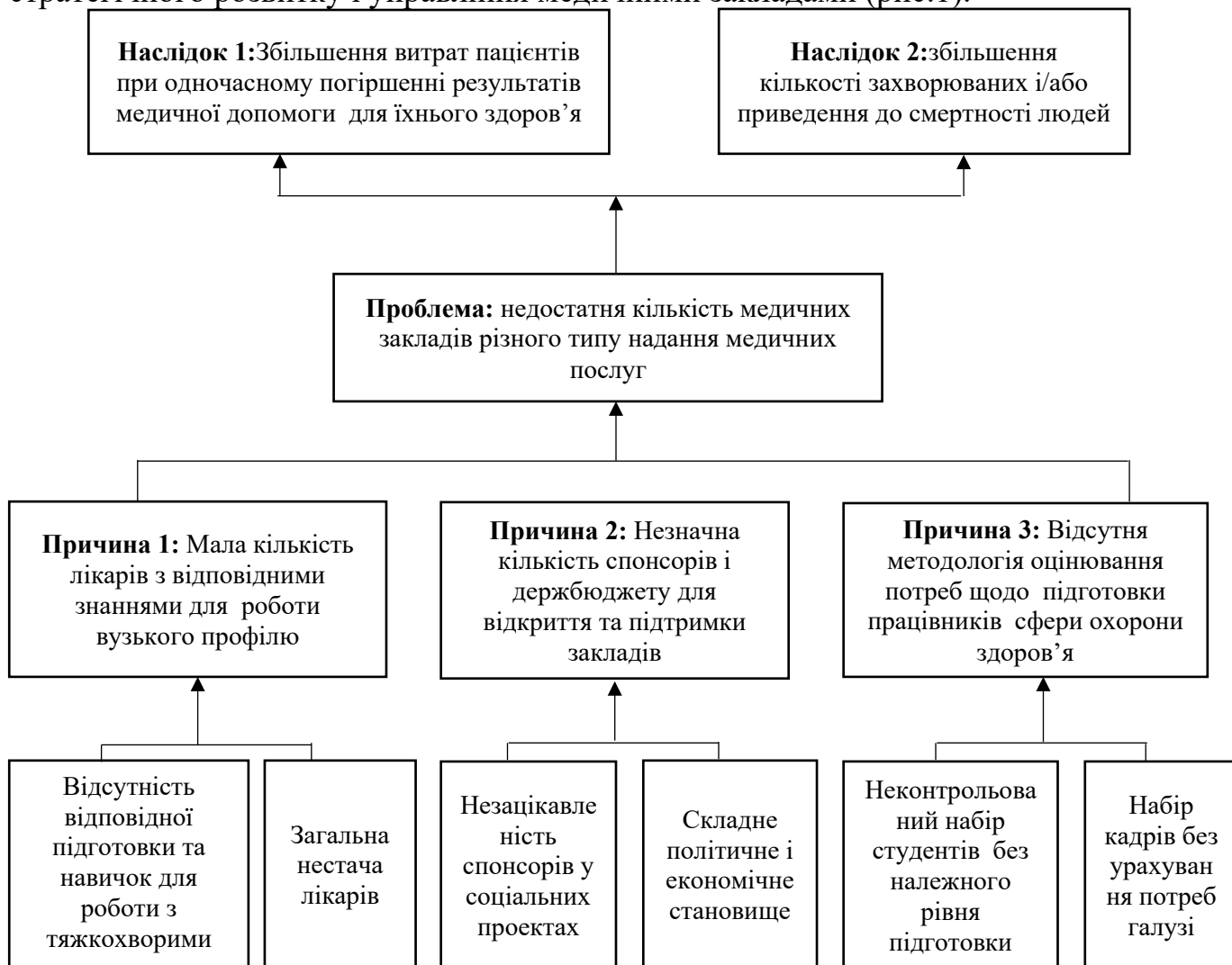


Рисунок 1 - Дерево проблем «Стратегічного управління розвитком медичної галузі України» (*авторська розробка).

Тепер, виходячи з побудови дерева проблем, маємо розробити вихідні цілі стратегічного управління медичною установою.

Ціль – це майбутній бажаний стан існуючої проблеми. Визначення цілей проводиться шляхом конвертації негативних ситуацій «Дерева проблем» у позитивні ситуації, які є бажаними і реалістичними. Причинно-наслідкові зв'язки перетворюються у зв'язки між засобами і досягненнями. За необхідності цілі переглядаються та уточнюються, а неприйнятні усуваються.

Основне правило побудови «дерева цілей» — це «повнота редукції». Повнота редукції — процес зведення складного явища, процесу або системи до

більш простих складових. Для реалізації цього правила використовують такі елементи системного підходу.

– мета вищого рівня є орієнтиром, основою для розробки (декомпозиції) цілей нижчого рівня;

– цілі нижчого рівня – способи досягнення мети вищого рівня і мають бути подані так, щоб їх сукупність забезпечувала досягнення початкової мети.

Мета проекту полягає в створенні стратегії розвитку та організації роботи медичних закладів для того, щоб забезпечити населення необхідним лікуванням, що повинно бути доступним і регулярним (планові і/або профілактичні огляди раз на рік) для всіх верств населення. Побудова графічної моделі «дерева цілей» представлена нижче (рис. 2).



Рисунок 2 – Дерево цілей «Стратегічного управління розвитком медичної установи в Україні» (*авторська розробка).

Завдання проекту:

1. Дати змогу людям зі складними медичними захворюваннями користуватися належною медичною допомогою без ускладнень з доступною кількістю дороговартісних препаратів.

2. Залучення до фінансування спонсорами людей з складними медичними потребами, аби вони могли отримати необхідне лікування.

3. Підготувати достатню кількість нових кадрів для забезпечення усіх необхідних робочих місць у медичних закладах.

Особливий акцент має бути зроблений на сильній координації та узгодженні реформи сектора охорони здоров'я із зусиллями з децентралізації. Місцеві органи влади відіграють вирішальну роль у секторі охорони здоров'я й повинні узгоджувати свої пріоритети, щоб сприяти досягненню цілей трансформації системи охорони здоров'я. Зокрема, обласні та громадські органи влади розробляють і впроваджують програми охорони здоров'я громад для створення сприятливого середовища для зміцнення здоров'я та благополуччя своїх громадян.

Слід аналізувати систему охорони здоров'я як одну з підсистем соціальної політики суспільства, що тісно пов'язана з великою кількістю інших підсистем й інститутів суспільства. Вона є порівняно самостійною цілісною багатоступеневою структурованою сукупністю взаємопов'язаних складових, які перебувають у відносинах координації, ієрархії, субординації, передбачає власні внутрішні та зовнішні функції, орієнтовані на напрацювання й реалізацію заходів стосовно зменшення захворюваності, інвалідності, смертності населення. В процесуальному розрізі це визначає планомірний, цілеспрямований, постійний суб'єктно-об'єктний вплив загальних та спеціалізованих інститутів влади на заклади сфери охорони здоров'я з метою надання громадянам гарантованого права на одержання безоплатної, якісної професійної медичної допомоги.

ВИСНОВКИ

У кваліфікаційній роботі представлено обґрунтування заходів щодо удосконалення організаційно-економічного механізму діяльності медичних установ. У ході дослідження були підкреслені наступні висновки:

1. Досліджено призначення системи охорони здоров'я України, як державної структури, визначено поняття «медична установа», її структура, завдання, мета, основні законодавчі акти, функції, системи, організаційна структура.

2. Проведено аналіз медичних закладів України з 2010-2017 років, де за допомогою метода апроксимації чітко спостерігається збільшення кількості амбулаторно-поліклінічних закладів майже в півтори рази (10,4 тис. у 2017 році). Те саме можна сказати про ємність: зростання показника за 2017 рік на 20 одиниць в порівнянні з 2000 роком.

3. При виявленні кількості лікарів чітко спостерігаються зміни за обліковою кількістю осіб: скорочення кадрів в порівнянні з 2018 роком більш ніж вдвічі (станом на 2023 рік - 133 237 осіб. Проблемою нестачі висококваліфікованих спеціалістів простежуються, за даними 2023 року: лікарів вищої категорії стало менше у 2,9 разів (в порівнянні з 2018р.), лікарів I категорії у 2,3 рази, II категорії - у 2,9 разів.

4. Причини високої поширеності неформальних платежів в Україні є складними й мають кілька економічних вимірів (недостатнє державне фінансування, низька заробітна плата медичних працівників та неефективність

системи охорони здоров'я), управлінських вимірів (слабка підзвітність надавачів послуг та управління медичними закладами) і соціокультурних вимірів (очікування пацієнтів, що платежі призведуть до підвищення якості медичної допомоги) [18].

5. Наведено оцінку результативності функціонування системи охорони здоров'я, зокрема статистичних даних МОЗ України, як основного регулятора ринку праці, а саме, в контексті визначення критеріїв та показників її ефективності, відображені в працях джерел аналізу сфери медицини.

6. Запропоновано методичний підхід щодо комплексного оцінювання ефективності діяльності медичної установи України. Проаналізувавши та вивчивши діяльність сфери охорони можна зробити висновок, що стратегічний розвиток медичного закладу має здійснюватись в межах основних напрямків державної політики щодо підвищення якості та доступності медичної допомоги, інноваційному розвитку лікувально-діагностичного та управлінського процесів на основі нових клінічних, організаційно-структурних і організаційно-управлінських методів і технологій.

Реалізація обраних стратегій має здійснюватись на основі системного підходу з використанням принципів стратегічного управління, що включають пріоритетність обраних напрямків, обґрунтування механізмів вирішення проблем, системність ресурсного забезпечення, плановість виконання намічених заходів, командного принципу управління, залучення та підвищення ініціативи всього колективу до раціоналізації процесу власної роботи, постійного інформування колективу про результати перетворень, а також забезпечення зовнішніх умов для проведення перетворень на основі зміцнення взаємодії з органами управління, відомчими підприємствами, пацієнтами та фінансуючими організаціями.

7. «Розробка «дерева проблем» і «дерева цілей» дозволило більш прозоро і наявно виявити проблемні місця в медичних установах, що дає змогу усунути недоліки і якісно поліпшити роботу і якість медичного обслуговування населення. Запровадження такого підходу до розробки та контролю реалізації стратегічних планів дозволить медичному закладу підвищити ефективність цих процесів, своєчасно приймати корегуючі управлінські рішення.

8. Сукупність розроблених рекомендацій авторів, науковців, економістів, наукових статей, а також авторських думок, зроблять значний внесок у вдосконалення системи розвитку в закладі охорони здоров'я. Крім того, допоможуть розробити локальні методичні рекомендації, що враховуватимуть регіональні особливості та специфіку кожної конкретної медичної організації.

Отже, опрацьовані в роботі теоретичні положення та практичні пропозиції можуть бути використані в діяльності закладів охорони здоров'я як в процесі розробки стратегічних планів, так і при їх реалізації. Це дозволить забезпечити населення якісним медичним і доступним обслуговуванням.

АНОТАЦІЯ

Філоненко Тетяна Олексіївна. Аналіз розвитку медичних установ в Україні і його вплив на економіку країни – Кваліфікаційна праця на правах рукопису.

Кваліфікаційна робота на здобуття ступеня вищої освіти – магістра за спеціальністю 051 Економіка – Донбаська державна машинобудівна академія МОН України, Краматорськ-Тернопіль, 2024.

Об'єкт дослідження – механізм функціонування медичних установ, як складова збереження трудових ресурсів і як державна структура в Україні.

Предмет дослідження – теоретико-методичні положення та практичні рекомендації щодо підвищення ефективності діяльності медичних установ та системи охорони здоров'я в Україні.

В першому розділі визначено зміст понять «медична установа», види лікувально-профілактичних закладів, наведено принципи, яким має слідувати система охорони здоров'я, розглянуто економічне значення медичних установ, встановлено значимість медичної галузі, проаналізовано пріоритетні забезпечення максимальної відкритості та прозорості власної діяльності; формування стратегій соціальної відповідальності з урахуванням інтересів усіх сторін механізму та наявного ресурсного забезпечення щодо її реалізації з комплексною оцінкою можливих ризиків.

В другому розділі проаналізовано загальний стан системи охорони здоров'я в Україні, кількість закладів медичної допомоги та їх видатки на фінансування таких, ефективність роботи системи охорони здоров'я України, переваги і недоліки системи «доступні ліки», суть і види фінансування медичних закладів, проблеми, що гальмують розвиток і доступність лікування хворих.

В третьому розділі наведено шляхи удосконалення медичної галузі України, проаналізовані дослідження науковців; визначено подальші кроки щодо покращення ефективності медичних закладів, запропоновано методичний підхід до комплексного оцінюванні рівня, який дозволяє ідентифікувати рівень розвитку та виявляти основні тенденції щодо його змінення.

Ключові слова: *медичні установи, система охорони здоров'я України, фінансування медичних закладів, види фінансування, економічні і фінансові ризики, ефективність сфери медичної допомоги*

ANNOTATION

Filonenko Tetiana Oleksiivna. Analysis of the development of medical institutions in Ukraine and its impact on the country's economy - Qualification work on the rights of the manuscript.

Qualification work for the degree of higher education - master's degree in specialty 051 Economics - Donbas State Machine-Building Academy of the Ministry of Education and Science of Ukraine, Kramatorsk-Ternopil, 2024.

The object of research - the mechanism of functioning of medical institutions as a component of labor resources preservation and as a state structure in Ukraine.

The subject of the study is theoretical and methodological provisions and practical recommendations for improving the efficiency of medical institutions and the health care system in Ukraine.

The first section defines the content of the concepts of "medical institution", types of medical and preventive care institutions, provides the principles that the health care system should follow, considers the economic importance of medical institutions, establishes the importance of the medical industry, analyzes the priorities for ensuring maximum openness and transparency of its activities; formulating social responsibility strategies taking into account the interests of all parties to the mechanism and the available resources for its implementation with a comprehensive assessment of possible risks.

The second section analyzes the general state of the healthcare system in Ukraine, the number of healthcare facilities and their expenditures on financing, the efficiency of the healthcare system in Ukraine, the advantages and disadvantages of the "affordable medicines" system, the nature and types of financing of healthcare facilities, and the problems that hinder the development and accessibility of patient treatment.

The third section presents ways to improve the healthcare industry in Ukraine, analyzes research by scientists; identifies further steps to improve the efficiency of medical institutions, and proposes a methodological approach to a comprehensive level assessment that allows identifying the level of development and identifying the main trends in its change.

Keywords: *medical institutions, health care system of Ukraine, financing of medical institutions, types of financing, economic and financial risks, efficiency of medical care*